

PWYLLGOR LLYWODRAETHU AC ARCHWILIO

Cofnodion cyfarfod Hybrid a gynhaliwyd ar 21 Gorffennaf, 2025.

Mae'r Agenda ar [gael yma](#).

Mae recordiad y cyfarfod ar [gael yma](#).

Yn bresennol: G. Chapman (Cadeirydd ac Aelod Lleyg); Y Cynghorwyr: G. Ball, E. Goodjohn a M.J. Hooper ac M. Evans (Aelod Lleyg).

Hefyd yn bresennol: Y Cynghorwyr L. Burnett (Arweinydd Gweithredol ac Aelod Cabinet dros Berfformiad ac Adnoddau), G. John (Aelod Cabinet dros Hamdden, Chwaraeon a Lles) ac E. Williams (Aelod Cabinet dros Gofal Cymdeithasol ac Iechyd).

218 CYHOEDDIAD –

Cyn cychwyn busnes y Pwyllgor, darllenodd y Swyddog Gwasanaethau Democrataidd a Chraffu y datganiad a ganlyn: "A gaf i atgoffa pawb sy'n bresennol y bydd y cyfarfod yn cael ei ffrydio'n fyw yn ogystal â'i recordio trwy'r rhyngwrdd ac mae'r recordiad hwn wedi'i archifo i'w weld yn y dyfodol".

219 YMDDIHEURIADAU AM ABSENOLDEB –

Derbyniwyd y rhain gan y Cyngorydd J. Protheroe a N. Ireland (Is-gadeirydd ac Aelod Lleyg).

220 COFNODION –

PENDERFYNWYD – Y dylid cymeradwyo cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 24 Mawrth, 2025 fel cofnod cywir.

221 DATGANIADAU BUDDIANT –

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiadau buddiant.

222 ADRODDIAD RHEOLI TRYSORLYS BLYNYDDOL 2024/25 (CYF) –

Cyflwynwyd y cyfeiriad gan y Cabinet ar 3ydd Gorffennaf, 2025 fel y'i cynhwyswyd yn yr agenda gan y Pennaeth Cyllid / Swyddog Adran 151.

Trafododd yr adroddiad gydymffurfiaeth â dangosyddion darbodus a therfynau'r Trysorlys fel y'u nodir yn y Strategaeth Trysorlys Flynyddol, a gynlluniwyd i sicrhau bod holl fenthycia'r Awdurdod Lleol yn ddoeth, yn gynaliadwy ac yn fforddiadwy.

Rheolodd y Cyngor ei fuddsoddiadau yn fewnol neu gyda'r sefydliadau hynny a oedd yn bodloni'r meini prawf sgôr credyd gofynnol ac a oedd wedi'u cynnwys ar y rhestr fenthycha gymeradwy fel y'u nodir yn y strategaeth fuddsoddi.

Ar ôl ystyried yr adroddiad, fe'i

PENDERFYNWYD – Y dylid nodi'r Adroddiad Blynyddol ar Reoli'r Trysorlys 2024/25 a chyfeirio'r adroddiad at y Cyngor Llawn i'w gymeradwyo.

Rheswm dros y penderfyniad

Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.

223 HUNANASESIAD BLYNYDDOL CYNGOR BRO MORGANWG 2024-25 (CYF) –

Cyflwynwyd y cyfeiriad gan y Cabinet ar 3 Gorffennaf, 2025 fel y'i cynhwyswyd yn yr agenda gan Gyfarwyddwr Adnoddau Corfforaethol.

Ar gyfer cyfnod adrodd 2024/25, roedd y Cyngor wedi barnu bod ei berfformiad yn 'Dda' a darparwyd manylion y dystiolaeth ategol a ddefnyddiwyd i ddod i'r casgliad hwn ym mharagraff 2.8 yr adroddiad. Roedd hynny'n cynnwys adolygiad perfformiad diwedd blwyddyn y Cyngor yn erbyn ymrwymïadau 2024/25 y Cynllun Cyflawni Blynyddol. Cafwyd sicrwydd pellach hefyd gan yr Asesiad Perfformiad Panel (APP), canfyddiadau a ddaeth i'r casgliad hwn; 'Yn gyffredinol, mae Cyngor Bro Morgannwg yn arfer ei swyddogaethau yn effeithiol... ac nid oedd unrhyw feysydd o bryder wedi'u nodi'.

Roedd y Cyngor wedi priodoli dyfarniad cyffredinol o 'Dda' mewn perthynas â'i ddefnydd o adnoddau. Roedd paragraff 2.10 yn darparu'r rhesymeg dros ddod i'r casgliad hwnnw ac yn cynnwys canfyddiadau Hunanasesiad Cyfarwyddiaeth a sicrwydd gan ganfyddiadau'r Asesiad Perfformiad Panel (Tachwedd 2024) mewn perthynas â defnydd y Cyngor o adnoddau, a ddaeth i'r casgliad hwn; 'O'r dystiolaeth yr ydym wedi'i chlywed ac o fewn y lefelau uchel presennol o alw am wasanaethau a phwysau ariannol sy'n wynebu pob Awdurdod Lleol ledled Cymru mae'r Cyngor yn defnyddio ei adnoddau'n effeithiol ac yn effeithlon'.

Ar gyfer cyfnod adrodd 2024/25, roedd y Cyngor wedi barnu bod llywodraethu yn 'Dda' gyda thystiolaeth ategol allweddol yn cynnwys y Datganiad Llywodraethu Blynyddol Drafft a ddarparodd farn gyffredinol o 'Sicrwydd Rhesymol' bod trefniadau llywodraethu'r Cyngor yn parhau i gael eu hystyried yn addas at y diben yn unol â fframwaith y llywodraeth. Roedd paragraff 2.11 yr adroddiad yn darparu mwy o fanylion am y dystiolaeth yn cefnogi'r dyfarniad hwn. Daeth yr APP i'r casgliad hefyd, mewn perthynas ag effeithiolrwydd trefniadau llywodraethu'r Cyngor, 'Rydym o'r farn bod gan y Cyngor drefniadau llywodraethu effeithiol ar waith ond mae meysydd y gellid eu datblygu ymhellach.' Adroddwyd bod cynnydd da eisoes wedi'i wneud wrth fwrw ymlaen â'r argymhellion hynny.

Cyfeiriodd y Cynghorydd E. Goodjohn at y maes perfformiad a'r 85.3% o'r camau gweithredu a gwblhawyd yn erbyn targed o 85%. Dywedodd y Cynghorydd Goodjohn fod y cyfrifiad yn seiliedig ar yr holl gamau gweithredu a mesurau wedi'u coladu gyda'i gilydd, a chan fod mwy o gamau gweithredu na mesurau, byddai'n briodol edrych ar sut y gellid cyflwyno'r cyfrifiadau a'u diffinio'n gliriach. Mewn ymateb dywedodd y Cyfarwyddwr fod hynny'n rhywbeth yr oedd y Cyngor yn ei ystyried a bod posibilrwydd o edrych ar sut yr oedd gwybodaeth yn cael ei chyflwyno ar gyfer camau gweithredu a mesurau ar gyfer yr adroddiad diweddarau canol blwyddyn.

Cwestiynodd y Cynghorydd Goodjohn y dyfarniadau a wnaed gan bob Cyfarwyddiaeth unigol a'r cydbwyso â meysydd traws-Gyfarwyddiaeth o risg uchel fel Project Sero. Dywedodd y Cyfarwyddwr fod gan bob maes risg berchennog risg, sef un o Gyfarwyddwyr y Cyngor, a oedd â chyfrifoldeb am reoli'r risgiau hynny. Rhan o'r hunanasesiad oedd i'r Cyfarwyddwyr asesu a barnu pa mor dda yr oedd y risgiau hynny wedi'u rheoli.

O ran Llywodraethu, dywedodd y Cynghorydd Goodjohn fod y dyfarniad ar gyfer hynny yn seiliedig ar yr APP a Datganiad Llywodraethu Blyneddol (DLIB) y Cyngor, a gofynnodd a oedd hynny'n ddigonol. Mewn ymateb, dywedodd y Cyfarwyddwr ei fod yn teimlo bod y rheiny'n ddigonol i ffurfio dyfarniad o ystyried y ffaith bod cod y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifeg (CIPFA) i'w gael yr oedd angen i'r DLIB ei fodloni, a hefyd oherwydd ei fod yn tynnu ynghyd ystod o wahanol ffynonellau gwybodaeth a data (gan gynnwys y rhai o fframwaith rheoleiddiol y Cyngor) er mwyn dod i ddyfarniad terfynol. O'r 55 o argymhellion a wnaed gan reoleiddwyr y Cyngor, dim ond 17 oedd angen gweithredu parhaus. Roedd hynny'n arwydd cadarnhaol o ymateb y Cyngor. Un agwedd i'w hystyried yn y dyfodol oedd argymhelliad o'r cyfarfod Craffu Perfformiad ar y Cyd, o ran ymgorffori'r adroddiad Craffu Blyneddol.

Gofynnodd y Cynghorydd M. Hooper am ymgynghoriad ar yr Hunanasesiad Blyneddol a gynhaliwyd gyda busnesau yn y Fro. Dywedodd y Cyfarwyddwr y byddai busnesau yn cael cyfle i ymateb yn uniongyrchol trwy gyfathrebu ar y cyfryngau cymdeithasol a hefyd trwy ymgynghori â Thîm Adfywio'r Cyngor. Nodwyd nad oedd lefel gref o adborth wedi'i dderbyn gan fusnesau. Dywedodd y Cynghorydd Hooper fod cyfle efallai i archwilio'r potensial o ymgysylltu â phartneriaid ymhellach.

Gofynnodd y Cadeirydd a oedd unrhyw asesiad allanol neu gyfoedion wedi'i gynnal fel rhan o'r broses hunanasesu. Mewn ymateb, nododd y Cyfarwyddwr, yn ôl ei natur fel hunanasesiad, fod y broses werthuso yn fewnol i'r Cyngor yn bennaf. Yr agwedd allweddol i'r Cyngor oedd y cyfeiriad teithio a'r hyn yr oedd y Cyngor yn ei wneud i gyflawni ei flaenoriaethau a'i feysydd i'w gwella. Roedd elfen o asesiad cyfoedion ar lefel Cyfarwyddwr, a oedd hefyd yn cynnwys yr Aelod Cabinet a'r Cadeirydd Craffu perthnasol, ac roedd hefyd yn bwysig tynnu sylw at y ffaith bod newidiadau wedi'u gwneud i ddyfarniadau fel rhan o'r broses gymedroli.

Dywedodd y Cadeirydd fod pryder ynglŷn â rhai agweddau ar yr argymhellion a wnaed yn y cyfarfod Craffu ar y Cyd, yn enwedig mewn perthynas â chyfyngu ar brisiau tendro ar gyfer gwasanaethau, felly roedd yn bwysig gofyn am ymgor

cyfreithiol cyn i hynny gael ei fabwysiadu. Croesawodd y Cadeirydd hefyd fersiwn hawdd ei darllen / person ifanc a chyfleoedd i gryfhau'r sylfaen dystiolaeth a ddefnyddir fel rhan o'r broses hunanasesu. Dywedodd y byddai hefyd yn ddefnyddiol i unrhyw dueddiadau sy'n ymwneud â chyfeiriad teithio gwahanol ddyfarniadau dros amser gael eu hystyried i'w cynnwys.

Wedi hynny, y Pwyllgor

PENDERFYNWYD –

(1) Y dylid nodi Adroddiad Hunanasesiad Blynyddol Cyngor Bro Morganwg 2024-25.

(2) Y dylid cyfeirio sylwadau'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio at y Cabinet i'w hystyried. Y sylwadau sy'n ymwneud â'r canlynol:

- I gyflwyno cyfrifiadau mewn perthynas â chanrannau'r camau gweithredu a'r mesurau a gwblhawyd gael eu diffinio'n gliriach;
- I ystyried a chyflwyno unrhyw dueddiadau sy'n ymwneud â chyfeiriad teithio gwahanol farnau dros amser;
- Pwysigrwydd archwilio'r potensial ar gyfer ymgysylltu partneriaid yn y broses hunanasesu;
- I lunio fersiwn hawdd ei darllen/person ifanc o'r hunanasesiad ar ôl ymgynghori.

Rheswm dros y penderfyniadau

(1&2) Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.

224 ADOLYGIAD CANOL BLWYDDYN O'R POLISI CHWYTHU'R CHWIBAN A DIGWYDDIADAU A ADRODDWYD (MS/PGCD) –

Rhoddodd yr adroddiad, a gyflwynwyd gan y Swyddog Monitro / Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol a Democrataidd, y wybodaeth ddiweddaraf am y cynnydd a wnaed mewn ymateb i'r sylwadau a'r argymhellion a godwyd gan yr Aelodau yn ystod cyfarfod y Pwyllgor ym mis Ionawr 2025.

Ers yr adroddiad diwethaf, roedd gwaith wedi'i wneud i nodi tueddiadau sy'n dod i'r amlwg yn gliriach yn ôl Cyfarwyddiaeth. Yn gyson â blynyddoedd blaenorol, roedd y nifer uchaf o adroddiadau wedi tarddu o Gyfarwyddiaethau'r Amgylchedd a Thai a Gwasanaethau Cymdeithasol. Thema ailadroddus oedd honiadau o fwlio, aflonyddu ac erledigaeth.

Gan atgyfnerthu'r angen am fonitro a dadansoddiad thematig parhaus a chadarn, roedd dadansoddiad manwl o achosion yn ôl Cyfarwyddiaeth a math o fater bellach wedi'i gynnwys yn y crynodeb graffigol yn yr adroddiad yn Atodiad A.

Mewn ymateb i adborth ynghylch eglurder a strwythur, mae data ar adroddiadau, canlyniadau, a dadansoddiadau Cyfarwyddiaethau wedi'u haildrefnu ac maent

bellach yn cael eu cyflwyno mewn fformatau tablau a graffigol. Roedd hyn yn darparu trosolwg cliriach a mwy treuliadwy o dueddiadau ac yn hwyluso cymhariaeth haws ar draws cyfnodau amser a meysydd gwasanaeth (Atodiad B i'r adroddiad).

Bu ffocws newydd ar gasglu ac adrodd ar wybodaeth sy'n canolbwyntio ar ganlyniadau. Lle'r oedd ymchwiliadau wedi arwain at ganlyniadau a gadarnhawyd neu a gadarnhawyd yn rhannol, roedd y Cyngor wedi gweithredu newidiadau penodol, gan gynnwys:

- Cryfhau gweithdrefnau mewnol, yn enwedig o ran goruchwyliaeth oruchwyliol;
- Gwella hyfforddiant staff ar arferion parchus yn y gweithle;
- Camau disgyblu wedi'u targedu, lle bo'n briodol;
- Gwella cyfathrebu rhwng rheolwyr a staff i ddatrys problemau'n anffurfiol yn gynnar.

Nifer o adroddiadau chwythu'r chwiban yn ymwneud ag achosion parhaus; fodd bynnag, lle roedd ymchwiliadau wedi dod i ben, roedd y rhain wedi dechrau cael eu holrhain a'u hadrodd o ran a oedd unigolion a oedd yn destun honiadau yn parhau yn y swydd ac a oedd y sawl a oedd wedi adrodd a staff a oedd yn destun ymchwiliad chwythu'r chwiban nad oedd wedi'i gadarnhau'n derbyn cymorth priodol. Oherwydd sensitifrwydd y wybodaeth hon, dim ond data dienw ac wedi'i gydgasglu a gynhwyswyd yn yr adroddiad.

Roedd hyn mewn ymateb i bryderon a fynegwyd am gymorth i aelodau nad ydynt yn aelodau o Undeb Llafur, gyda'r nod o adolygu mecanweithiau cymorth i bob chwythwr chwiban, waeth beth fo'i gysylltiad ag undeb. Byddai unrhyw argymhellion yn llywio diweddariadau i'r Polisi yn y dyfodol.

Parhaodd y Cyngor i hyrwyddo'r Polisi Chwythu'r Chwiban trwy gyfathrebu mewnol ac ymgysylltu uniongyrchol â staff. Roedd lefelau ymwybyddiaeth wedi parhau'n uchel, byddai ymatebion a gynhwyswyd yn Arolwg Staff 2025 a gaeodd yn ddiweddar yn cael eu hystyried. Byddai crynodeb o unrhyw ganlyniadau perthnasol o'r arolwg yn cael ei adrodd yn llawn ar ddiwedd y flwyddyn, ond roedd tueddiadau adrodd yn awgrymu twf parhaus mewn ymwybyddiaeth a hyder wrth ddefnyddio'r Polisi.

Gan gydnabod pryderon ynghylch oedi wrth gwblhau ymchwiliadau, cynhaliwyd adolygiad o gapasiti mewnol. Lle nad oedd adnoddau mewnol yn ddigonol neu roedd gwrthdaro yn codi, parhaodd ymchwilyr allanol i gael eu comisiynu. Roedd yr angen i wella prydlongdeb yn parhau'n flaenoriaeth, ac roedd opsiynau yn cael eu harchwilio i gefnogi'r swyddogaeth hon. Roedd swyddogion o Archwilio Mewnol, y Prif Swyddog Cyllid, y Swyddog Monitro, y Pennaeth Adnoddau Dynol a Rheolwr Gweithredol Cysylltiadau â Chwsmeriaid yn cyfarfod yn fisol i frysbennu achosion gyda'r rhai a oedd y tu allan i gwmpas y Polisi Chwythu'r Chwiban, a chynhaliwyd cyfeirio a throsglwyddo clir i'r polisi perthnasol (e.e. Polisiâu Disgyblu neu Gwyno).

Meincodi gydag Awdurdodau eraill – fel y gofynnwyd, roedd gwaith yn mynd rhagddo i gasglu data cymharol gan Awdurdodau Lleol eraill i ddeall yn well sut roedd gweithgarwch chwythu'r chwiban Bro Morgannwg yn cyd-fynd â normau'r sector. Roedd ymgysylltu cychwynnol wedi digwydd trwy rwydweithiau rhanbarthol a

chenedlaethol a byddai canfyddiadau'n cael eu rhannu gyda'r Pwyllgor yn y diweddariad nesaf.

Dymunai'r Pwyllgor gyfleu ei ddiolch i'r staff a oedd yn gysylltiedig.

Wedi hynny, fe'i

PENDERFYNWYD –

(1) Y dylid nodi cynnwys yr adroddiad.

(2) Y dylai'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio barhau i dderbyn Adroddiadau Blyneddol mewn perthynas â gweithredu polisïau a digwyddiadau, gyda'r adroddiad nesaf i'w ddarparu ar ôl diwedd y flwyddyn ariannol gyfredol.

Rheswm dros y penderfyniadau

(1&2) Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.

225 TREFNIADAU ADRODD AR GYFER CYFARFODYDD Y PWYLLGOR AR Y CYD (SM/PGCD) –

Yn ei gyfarfod a gynhaliwyd ar 18 Tachwedd, 2024, gofynnodd y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio am wybodaeth yn amlinellu i ble yr oedd adroddiadau a chofnodion pwyllgorau ar y cyd yn cael eu hadrodd.

Darparwyd gwybodaeth gychwynnol i'r Pwyllgor yn ei gyfarfod a gynhaliwyd ar 24 Mawrth, 2025, a roddodd grynodedb ar gyfer y cyrff ar y cyd canlynol yr oedd Bro Morganwg yn aelodau ffurfiol ohonynt:

- Consortiwm Canol y De – Pwyllgor Cydwasanaeth Addysg ar y Cyd;
- Bargaen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd;
- Pwyllgor Cydwasanaethau Rheoleiddio a Rennir;
- Pwyllgor Cydweithredol Cenedlaethol ar gyfer y Gwasanaeth Mabwysiadu Cenedlaethol a Maethu Cymru;
- Pwyllgor Cydweithredol Prosiect Gwyrdd;
- Pwyllgor Cydweithredol Amlogfa Llangrallau;
- Pwyllgor Cydweithredol Archifau Morganwg.

Wrth adolygu'r wybodaeth a ddarparwyd, gofynnodd y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio am eglurhad pellach ynghylch i ble yr oedd cofnodion cyfarfodydd yn cael eu hadrodd. Cytunwyd hefyd y dylid darparu gwybodaeth yn ymwneud â threfniadau llywodraethu ar gyfer pob Pwyllgor Cydweithredol fel rhan o'r adroddiad pellach.

Argymhellwyd i'r Pwyllgor nodi cynnwys yr adroddiad a gwneud sylwadau, yn ôl yr angen.

Gwnaeth y Cynghorydd M. Hooper sylwadau ar beth fyddai barn y cyhoedd ynghylch yr ystod o fecanweithiau adrodd yn enwedig gan ei bod yn bwysig i'r Cyngor gael ymgysylltiad ystyrlon a gallu rhannu gwybodaeth yn hawdd.

Sylwodd y Cadeirydd ei bod yn amlwg bod cofnodion Pwyllgorau ar y Cyd yn cael eu hadrodd iddynt mewn amrywiol ffyrdd a lleoedd, ond er mwyn tryloywder, roedd yn bwysig i'r cofnodion gael eu hystyried yn ffurfiol gan Weithrediaeth y Cyngor mewn amgylchedd cyhoeddus. Felly, roedd angen llunio proses i amlinellu i ble y dylid adrodd cofnodion, boed hynny'n Cabinet, y Cyngor Llawn neu Graffu.

Wedi hynny, fe'i

PENDERFYNWYD – Y dylid nodi cynnwys yr adroddiad a darparu adroddiad diweddar i nodi i ble y bydd cofnodion cyfarfodydd y Cyd-bwyllgor yn cael eu hadrodd fel rhan o broses ddemocrataidd y Cyngor.

Rheswm dros y penderfyniad

Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.

226 GOFAL BRYD AC ACHOSION BRYD: LLIF ALLAN O'R YSBYTY – RHANBARTH CAERDYDD A'R FRO (CAC) –

Roedd yr adolygiad hwn o ofal brys a gynhaliwyd yn 2023/2024 yn rhan o raglen ehangach o waith a oedd yn cael ei chynnal gan Archwilydd Cyffredinol Cymru mewn perthynas â gwasanaethau gofal brys ac argyfwng yng Nghymru. Roedd Atodiad A yr adroddiad yn nodi canfyddiadau'r adolygiad o'r trefniadau i gefnogi llif effeithiol allan o'r ysbyty yn Rhanbarth Caerdydd a'r Fro. Roedd y rhanbarth yn cwmpasu'r cyrff statudol canlynol:

- Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro;
- Cyngor Sir Caerdydd; a
- Chyngor Bro Morgannwg.

Cynhaliwyd yr adolygiad i helpu i gyflawni dyletswyddau'r Archwilydd Cyffredinol, yn benodol i fodloni'r Archwilydd Cyffredinol bod gan gyrff y GIG ac Awdurdodau Lleol drefniadau priodol ar waith i sicrhau'r defnydd effeithlon, effeithiol ac economaidd o adnoddau, fel sy'n ofynnol gan Adrannau 17 a 61 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus Cymru 2004.

Daeth Archwilio Cymru i'r casgliad, "Ar y cyfan, gwnaethom ganfod, er bod nifer y cleifion sy'n profi oedi rhyddhau yn parhau'n bryder, bu gwelliannau nodedig yn y rhanbarth o ran trosglwyddo ambiwlansys a pherfformiad amser aros adrannau brys. Fodd bynnag, mae llif cleifion o fewn ysbytai yn effeithio'n negyddol ar lwybrau gofal eraill, a bydd angen i bartneriaid rhanbarthol gynnal eu hymrwymiad ar y cyd i sicrhau'r gwelliannau sy'n angenrheidiol".

Roedd saith argymhelliad wedi'u gwneud mewn perthynas â'r adolygiad a nodwyd yn Atodiad A.

Mewn ymateb i'r argymhellion, roedd ymateb rheoli cyfunol wedi'i ddatblygu ac roedd yn cael ei symud ymlaen gan y cyrff statudol. Roedd hyn yn Atodiad 5 yr adroddiad.

Dangosodd hyn, ar adeg adrodd, fod cynnydd da wedi'i wneud wrth fynd i'r afael â'r holl argymhellion, gyda'r rhai a oedd yn ymwneud yn uniongyrchol ag Awdurdodau Lleol (A1, A2, A5 ac A7) eisoes ar waith. Roedd y rhain yn ymwneud â dal risgiau sy'n gysylltiedig â chapasiti gofal cymdeithasol gan Awdurdodau Lleol i helpu i lywio trafodaethau ynghylch rhyddhau (A1), diweddarau polisïau rhyddhau a pholisïau cysylltiedig y Bwrdd Iechyd (A2), sefydlu trefniadau i ymgorffori a chyflawni dull wythnos waith saith diwrnod o ryddhau o'r ysbyty er mwyn lleihau arosiadau diangen yn yr ysbyty (A5), a defnyddio data perfformiad perthnasol gan y Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol i lywio trafodaethau a phenderfyniadau allweddol (A7).

Yn unol â threfniadau monitro perfformiad y Cyngor, byddai'r cynnydd yn erbyn meysydd gwella rheoleiddiol, fel yr oeddent yn ymwneud â'r Cyngor, yn cael ei fonitro drwy Draciwr Mewnwelediad y Bwrdd Mewnwelediad Strategol. Byddai'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn parhau i gael gwybod am gynnydd yn erbyn meysydd gwella rheoleiddiol y Cyngor trwy adolygiad chwe mis a blyneddol o gynnydd rheoleiddiol, gyda'r Cabinet yn cael goruchwyliaeth derfynol. Byddai'r cynnydd hefyd yn cael ei fonitro gan Archwilio Cymru fel rhan o raglen waith archwilio flynyddol y Cyngor.

Gofynnwyd i aelodau'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ystyried cynnwys yr adroddiad atodedig (Atodiad A) gan gynnwys yr ymateb rheolwyr cyfunol a'r cynnydd hyd yma o'r cyrff statudol i'r argymhellion archwilio yn Atodiad 5 yr adroddiad gydag unrhyw argymhellion / sylwadau yn cael eu cyfeirio at y Cabinet i'w hystyried a'u cymeradwyo.

Yn ogystal, cwblhaodd y Senedd Ymchwiliad i rôl Awdurdodau Lleol wrth gefnogi rhyddhau o'r ysbyty. Cyflwynodd Cymdeithas Cyfarwyddwyr Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru dystiolaeth sylweddol mewn perthynas â hyn, a gellir dod o hyd i gopi ohoni yn Atodiad B yr adroddiad i'w hystyried gan yr Aelodau.

Gofynnodd y Cynghorydd E. Goodjohn sut y byddai materion ynghylch capasiti yn cael eu huwchgyfeirio. Mewn ymateb, eglurodd y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol y byddai materion yn cael eu hystyried fel rhan o gyfarfodydd rhyddhau wythnosol gyda'r bwrdd iechyd a thrwy adroddiadau pwynt gwirio misol i Lywodraeth Cymru. O safbwynt y Cyngor roedd dangosfwrdd comisiynu wedi'i ddatblygu a fyddai'n dangos bob mis pa mor hir yr oedd wedi'i gymryd i becynnau gofal cartref gael eu rhoi ar waith.

Eglurwyd hefyd oherwydd y gofyniad i berson gael ei ryddhau'n ddiogel o'r ysbyty y byddai carfan o gleifion lle mae oedi wedi bod i'w dychwelyd adref.

Wedi hynny, y Pwyllgor

PENDERFYNWYD –

(1) Y dylid nodi canfyddiadau adolygiad Archwilio Cymru o Ofal Brys ac Achosion Brys: Llif allan o'r Ysbyty – Rhanbarth Caerdydd a'r Fro.

(2) Y dylid cyfeirio'r adroddiad at y Cabinet i'w oruchwyllo a'i gymeradwyo.

Rheswm dros y penderfyniadau

(1&2) Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.

227 CYNGOR BRO MORGANWG: ADOLYGIAD O DREFNIADAU AR GYFER COMISIYNU GWASANAETHAU (CAC) –

Fel rhan o raglen waith archwilio flynyddol y Cyngor ar gyfer 2024/25, cynhaliodd Archwilydd Cyffredinol Cymru adolygiad o drefniadau'r Cyngor ar gyfer comisiynu gwasanaethau. Manylwyd ar ganfyddiadau allweddol yr adroddiad yn Atodiad A i'r adroddiad.

Cynhaliwyd yr adolygiad i helpu i gyflawni dyletswyddau'r Archwilydd Cyffredinol o dan Adran 17 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 (Deddf 2004) ac Adran 15 o Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015. Roedd y dyletswyddau hyn yn galluogi'r Archwilydd Cyffredinol i fod yn fodlon (neu beidio) bod y Cyngor wedi rhoi trefniadau priodol ar waith i sicrhau gwerth am arian yn y defnydd o'i adnoddau a bod y Cyngor wedi gweithredu yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy wrth gymryd camau i gyflawni ei amcanion lles. Byddai'r adolygiad hefyd yn helpu i lywio astudiaeth genedlaethol ar gyfer gwella gwerth am arian o dan adran 41 o Ddeddf 2004.

Roedd yr adolygiad yn ceisio rhoi sicrwydd bod y Cyngor yn gweithredu yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy wrth gomisiynu ei wasanaethau a bod ganddo drefniadau priodol ar gyfer comisiynu gwasanaethau i sicrhau gwerth am arian wrth ddefnyddio adnoddau.

Roedd yr adolygiad yn rhan o astudiaeth thematig a gynhaliwyd ar draws holl Awdurdodau Lleol Cymru ac roedd cyfle cyfyngedig i ddiwygio'r amcanion, y cwmpas a'r briff prosiect i sicrhau dysgu mwy ystyrion i'r Cyngor lywio ei waith esblygol yn y maes hwn. Roedd y dystiolaeth a ddefnyddiwyd i lywio canfyddiadau'r adolygiad yn seiliedig ar adolygiadau dogfennau, cyfweiliadau â'r uwch swyddog(ion) a oedd yn gyfrifol am ddatblygu dull strategol y Cyngor o gomisiynu a'r rhai a oedd â chyfrifoldeb am wasanaethau yr oedd y Cyngor wedi'u comisiynu'n allanol. Yn ogystal, adolygwyd sampl o ddau wasanaeth o restr a ddarparwyd gan y Cyngor. Nid oedd yr adolygiad yn cwmpasu trefniadau caffael y Cyngor na threfniadau rheoli contractau.

Daeth Archwilio Cymru i'r casgliad, "Gall y Cyngor ddarparu enghreifftiau lle, wrth gomisiynu gwasanaethau, mae ganddo drefniadau ar waith i sicrhau gwerth am arian a chymhwyso'r egwyddor datblygu cynaliadwy. Ond ni all ddangos bod trefniadau tebyg yn bodoli ar draws pob gwasanaeth. Heb y sicrwydd hwnnw, mae risg nad yw'r Cyngor yn sicrhau gwerth am arian yn gyson trwy ei wasanaethau wedi'u comisiynu".

Roedd tri argymhelliad wedi'u gwneud mewn perthynas â'r adolygiad.

Yn unol â threfniadau monitro perfformiad y Cyngor, byddai'r cynnydd yn erbyn meysydd gwella rheoleiddiol yn cael ei fonitro drwy Draciwr Mewnwelediad y Bwrdd Mewnwelediad Strategol. Byddai'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn parhau i gael gwybod am gynnydd yn erbyn meysydd gwella rheoleiddiol y Cyngor trwy adolygiad chwe mis a blynyddol o gynnydd rheoleiddiol, gyda'r Cabinet yn cael goruchwyliaeth derfynol. Byddai'r cynnydd hefyd yn cael ei fonitro gan Archwilio Cymru fel rhan o raglen waith archwilio flynyddol y Cyngor.

Mewn ymateb i'r argymhellion, roedd y Cyfarwyddwr Adnoddau Corfforaethol a Phennaeth y Gwasanaethau Ariannol / y Swyddog Adran 151 wedi datblygu cynllun gweithredu a fyddai'n cael ei symud ymlaen gan y Cyngor. Roedd hyn yn Atodiad B yr adroddiad.

Gofynnwyd i Aelodau'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ystyried cynnwys yr adroddiad atodedig (Atodiad A) gan gynnwys ymateb y Cyngor (ar ffurf cynllun gweithredu – Atodiad B) gydag unrhyw argymhellion / sylwadau'n cael eu cyfeirio at y Cabinet iddo eu hystyried a chymeradwyo'r camau arfaethedig i fynd i'r afael â'r argymhellion.

Yn dilyn ymholiad gan y Cyngorydd E. Goodjohn, cytunwyd i rannu'r rhestr lawn o'r meysydd a gwmpesir gan yr adolygiad gydag aelodau'r Pwyllgor.

Wedi hynny, fe'i

PENDERFYNWYD –

(1) Y dylid nodi canfyddiadau adolygiad Archwilio Cymru o drefniadau'r Cyngor ar gyfer Comisiynu Gwasanaethau (Atodiad A i'r adroddiad) a'r ymateb i ganfyddiadau'r Adolygiad ac argymhellion Archwilio Cymru (Atodiad B i'r adroddiad).

(2) Y dylid cyfeirio'r adroddiad at y Cabinet i'w oruchwyllo a'i gymeradwyo o gamau gweithredu arfaethedig y Cyngor (Atodiad B i'r adroddiad).

Rheswm dros y penderfyniadau

(1&2) Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.

228 DDIWEDDARIAD CH1: RHAGLEN WAITH ARCHWILIO CYMRU 2025 – CYNGOR BRO MORGANWG (CAC) –

Roedd Atodiad A i'r adroddiad yn amlinellu cynnydd Ch1 ar raglen waith ac amserlen Archwilio Cymru fel y'i cyd-fynd â Chynllun Archwilio Blynyddol Bro Morganwg 2025.

Gofynnwyd i Aelodau'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio adolygu a nodi'r cynnydd a wnaed ar Raglen Waith Archwilio Bro Morganwg yn Ch1 ac, ar ôl ei ystyried, i gyfeirio'r adroddiad at y Cabinet i'w oruchwyllo.

Gwnaeth y Cynghorydd M. Hooper sylwadau ar Gyngor yn Lloegr a oedd wedi cyflwyno wythnos waith 4 diwrnod, a oedd wedi nodi gwelliant mewn cadw staff, recriwtio a straen gwaith. Gofynnodd y Cynghorydd Hooper a oedd hynny'n rhywbeth a oedd wedi'i gynnwys o fewn cwpas yr adolygiad gweithlu thematig. Dywedodd Sara-Jane Byrne (Archwilio Cymru) fod yr adolygiad wedi'i anelu at edrych ar sut roedd Cyngorau'n mynd i'r afael â rhai o'r heriau allweddol sy'n gysylltiedig â'u gweithlu, felly gallai materion yn ymwneud â chadw staff, recriwtio a mynd i'r afael â straen ddeillio o hynny.

Cyfeiriodd Gareth Chapman (Cadeirydd) at yr adolygiad i Bwyllgorau Cydweithredol Corfforaethol a gofynnodd a allai Archwilio Cymru hefyd edrych ar gwblhau cyfrifon y Pwyllgor Cydweithredol. Mewn ymateb, dywedodd Sara-Jane Byrne (Archwilio Cymru) y byddai cais y Cadeirydd yn cael ei gymryd i fwrdd i'w ystyried.

Gan nad oedd unrhyw sylwadau na chwestiynau pellach, y Pwyllgor

PENDERFYNWYD –

- (1) Y dylid nodi cynnwys yr adroddiad.
- (2) Y dylid cyfeirio'r adroddiad at y Cabinet i'w oruchwylio.

Rheswm dros y penderfyniadau

(1&2) Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.

229 TRACIO PENDERFYNIAU A CHAMAU GWEITHREDU'R PWYLLGOR LLYWODRAETHU AC ARCHWILIO (CAC) –

Roedd cofnod Orlhain Penderfyniadau wedi'i lunio i gynorthwyo'r Pwyllgor i olrhain y penderfyniadau a wnaed a'r camau gweithredu a ofynnwyd amdanynt wrth arfer ei swyddogaethau.

Roedd cofnod o'r holl benderfyniadau / penderfyniadau ffurfiol a wnaed gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn ystod Blwyddyn Ddinesig 2024/25 ynghlwm yn Atodiad A i'r adroddiad.

Roedd Atodiad B yn gofnod o benderfyniadau / penderfyniadau ar gyfer y flwyddyn Ddinesig gyfredol ac roedd hefyd yn cynnwys camau gweithredu anffurfiol a godwyd gan Aelodau'r Pwyllgor yn ystod cyfarfodydd.

Argymhellwyd i'r Pwyllgor nodi cynnwys Atodiadau A a B a gwneud sylwadau, yn ôl yr angen.

Argymhellwyd y dylid rhoi gwybod i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn rheolaidd am yr holl benderfyniadau a / neu benderfyniadau a chamau gweithredu sydd heb eu cymryd.

Ar ôl ystyried yr adroddiad, fe

PENDERFYNWYD – Y dylid nodi cynnwys yr adroddiad.

Rheswm dros y penderfyniad

Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.

230 DATGANIAD CYFRIFON HEB EI ARCHWILIO 2024/25 (PW) –

Roedd Datganiad Cyfrifon Drafft Bro Morganwg 2024/25, Datganiad Cyfrifon y Gwasanaethau Rheoleiddio a Rennir bellach wedi'u cwblhau.

Roedd archwiliadau Cyngor Bro Morganwg a'r Gwasanaeth Rheoleiddio a Rennir 2024/25 bellach wedi dechrau.

Cwblhaodd y Cyngor y cyfrifon drafft erbyn 30 Mehefin, 2025 a oedd yn adlewyrchu'r amserlen ddiwygiedig ddisgwyliedig ar gyfer cau cyfrifon er bod y newid rheoleiddio ategol yn dal i fod yn yr arfaeth.

Oherwydd problemau adnoddau eu hunain, roedd Archwilio Cymru yn gweithio i derfyn amser o 30 Mehefin a 31 Hydref ar gyfer cyfrifon 2024/25. Byddai hyn yn disodli'r dyddiad cau presennol o 31 Mai, 2025. Hysbysebwyd cwblhau'r cyfrifon y tu hwnt i'r dyddiad cau statudol presennol o 31 Mai, 2025 ar wefan y Cyngor.

Byddai Datganiad Cyfrifon Bro Morganwg 2024/25 yn destun archwiliad allanol a byddai'r cyfrifon wedi'u harchwilio yn cael eu cyflwyno i'r Pwyllgor Archwilio unwaith y byddai'r archwiliad wedi'i gwblhau ynghyd ag adroddiad ISA260 yr archwilydd allanol cyn cael ei gyflwyno i'w gymeradwyo gan y Cyngor. Rhaid i'r cyfrifon terfynol wedi'u harchwilio gael eu llofnodi gan yr Archwilydd Cyffredinol cyn 31 Hydref, 2025.

Canmolodd y Cynghorydd E. Goodjohn y Tîm Cyllid am baratoi'r cyfrifon a dywedodd fod y sefyllfa o ran lefel cronfeydd wrth gefn y Cyngor yn gadarnhaol.

Cododd y Cynghorydd M. Hooper gyfres o gwestiynau. Yn gyntaf, a oedd sylwadau wedi'u gwneud ynghylch y nifer uchel o grantiau wedi'u neilltuo a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru. Mewn ymateb, dywedodd Pennaeth Cyllid / Swyddog Adran 151 fod llawer o lobïo wedi bod ar Lywodraeth Cymru, er enghraifft, trwy Gymdeithas Trysorau Cymru, ond nad oedd llawer o symudiad wedi bod.

Roedd ail ymholiad y Cynghorydd Hooper yn ymwneud â'r metrig a ddefnyddir ar gyfer gwerthuso tai Cyngor. Dywedodd Pennaeth Cyllid / Swyddog Adran 151 fod gwerthuso yn seiliedig ar fathau o dai a'r cyfnod y cawsant eu hadeiladu yn erbyn gwerthuso'r farchnad.

Yn drydydd, gofynnodd y Cynghorydd Hooper am fwy o fanylion mewn perthynas ag oedi cyfrifon Cyd-bwyllgor Corfforaethol De-ddwyrain Cymru (CCDC), ac i hynny dywedodd Pennaeth Cyllid / Swyddog Adran 151 nad oedd mwy o fanylion ar hyn o bryd heblaw bod pob awdurdod lleol wedi cael gwybod am oedi.

Pedwerydd ymholiad y Cynghorydd Hooper oedd a oedd diweddariad wedi bod mewn perthynas â materion o Ddeddf Cartrefi Rhent (Cymru). Eglurodd Pennaeth Cyllid / Swyddog Adran 151 nad oedd y sefyllfa wedi newid gyda rhai achosion cyfreithiol a chyfreitha yn dal i fynd rhagddynt.

Roedd ymholiad olaf y Cynghorydd Hooper yn ymwneud â chyfraniadau'r Cyngor i Amlosgfa Llangrallo, o ystyried bod amlosgfa yn y Barri bellach. Dywedodd Pennaeth Cyllid / Swyddog Adran 151 y byddai'r mater hwnnw'n cael ei ymchwilio ymhellach.

Nododd y Pwyllgor bryder gan fod cyfrifon CCDC dal i gael eu paratoi i'w harchwilio, a chytunwyd y byddai'r Cadeirydd yn ysgrifennu at Brif Weithredwr SEWCJC yn mynegi pryder y Pwyllgor ynghylch yr oedi gyda'r Datganiad Cyfrifon a hefyd i fynegi pryder y Pwyllgor ynghylch yr effaith yr oedd yn ei chael ar gynhyrchu Datganiad Cyfrifon drafft Cyngor Bro Morganwg.

Wedi hynny, fe'i

PENDERFYNWYD –

(1) Y dylid Datganiad Cyfrifon Cyngor Bro Morganwg heb ei archwilio ar gyfer 2024/25 yn cael ei nodi.

(2) Y dylid Pennaeth Cyllid / Swyddog Adran 151 yn nodi pryder y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ynghylch yr oedi wrth gynhyrchu cyfrifon Cyd-bwyllgor Corfforaethol De-ddwyrain Cymru ar gyfer y flwyddyn hon.

(3) Y dylid Cadeirydd y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn ysgrifennu at Brif Weithredwr Cyd-bwyllgor Corfforaethol De-ddwyrain Cymru yn mynegi pryder ynghylch yr oedi gyda'r Datganiad Cyfrifon a hefyd i fynegi pryder y Pwyllgor ynghylch yr effaith y mae'n ei chael ar gynhyrchu Datganiad Cyfrifon drafft Cyngor Bro Morganwg.

Rheswm dros y penderfyniadau

(1-3) Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.

231 DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL DRAFFT 2024-25 (PC/SA151) –

Fel rhan o'i drefniadau ar gyfer llywodraethu corfforaethol, roedd yn ofynnol i'r Cyngor gynnal adolygiad blynyddol o reolaeth fewnol a llywodraethu; rhaid cynnwys y Datganiad Llywodraethu Blynyddol (DLB) sy'n deillio o hyn yn y Datganiad Cyfrifon.

Eglurodd y DLB sut yr oedd y Cyngor wedi cydymffurfio â thelerau'r Fframwaith ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth, 2025. Amlinellodd yr hyn a oedd wedi newid, wedi'i wella neu wedi'i ddatblygu yn ystod y flwyddyn ac yn nodi unrhyw feysydd i'w gwella i gryfhau ymhellach y trefniadau llywodraethu cadarn sydd eisoes ar waith.

Daeth y DLB 2024-25 i'r casgliad, o'r gwaith adolygu, asesu a monitro parhaus a wnaed, y gellid rhoi Sicrwydd Rhesymol bod trefniadau llywodraethu Cyngor Bro Morganwg yn parhau i gael eu hystyried yn addas at y diben yn unol â'r fframwaith llywodraethu.

Byddai'r DLB yn cael ei adolygu fel rhan o'r archwiliad allanol ar y Datganiad Cyfrifon a dylai adlewyrchu unrhyw faterion llywodraethu hyd at y dyddiad y mae Archwilydd Cyffredinol Cymru yn llofnodi'r Datganiad Cyfrifon ar gyfer 2024-25.

Gofynnodd y Cynghorydd E. Goodjohn a fyddai mwy o berthnasedd penodol rhwng y meysydd i'w gwella ar gyfer pob un o'r egwyddorion unigol mewn fersiynau yn y dyfodol o'r Datganiad Llywodraethu Blynnyddol. Mewn ymateb, cadarnhaodd y Pennaeth Cyllid / Swyddog Adran 151 y byddai ystyriaeth o hynny.

Sylwodd y Cynghorydd Goodjohn, ar gyfer y fersiwn gryno nesaf o'r Datganiad Llywodraethu Blynnyddol ac ar gyfer pob egwyddor unigol, y byddai'n ddefnyddiol cynnwys yr hyn a aeth yn dda yn ystod y flwyddyn, pa dargedau a gyrhaeddwyd o ran meysydd gwella ac i amlygu'r meysydd gwella hynny nad oeddent wedi'u cyflawni. Dywedodd y Cynghorydd Goodjohn hefyd y byddai defnyddio'r egwyddorion a defnyddio targedau unigol fel ffordd o ddangos tystiolaeth o'r asesiad a wnaed fel rhan o'r Datganiad Llywodraethu Blynnyddol yn well.

Wedi hynny, fe'i

PENDERFYNWYD – Y dylid y Datganiad Llywodraethu Blynnyddol drafft ar gyfer 2024-25 yn cael ei argymhell i'w fabwysiadu gan yr Arweinydd a'r Prif Weithredwr.

Rheswm dros y penderfyniad

Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.

232 DIWEDDARIAD COD RHEOLI ARIANNOL 2024-25 (PC/SA151) –

Cod a gyflwynwyd gan y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifeg (CIPFA) oedd y Cod Rheolaeth Ariannol (Cod RhA) i gefnogi arfer da ym maes rheolaeth ariannol ac i gynorthwyo Awdurdodau Lleol i ddangos eu cynaliadwyedd ariannol. Fe'i paratowyd am y tro cyntaf ym mis Chwefror 2022 ac ynghlwm oedd y diweddariad ar gyfer 2024/25.

Ar gyfer 2024/25 bu mwy o asesu annibynnol ac asesu annibynnol mwy helaeth gydag adran Archwilio Mewnol y Cyngor yn adolygu nifer o elfennau o'r hunanasesiad swyddog. Byddai hyn yn galluogi adolygiad annibynnol llawn dros gyfnod o bedair i bum mlynedd.

Rhaid i bob Awdurdod Lleol (a'r cyrff hynny a ddynodwyd i gymhwyso'r Cod RhA) ddangos bod gofynion y cod yn cael eu bodloni. Roedd dangos y gydymffurfiaeth hon â'r Cod RhA yn gyfrifoldeb ar y cyd gan Aelodau Etholedig, y Prif Swyddog Cyllid (PSC) a'u cydweithwyr proffesiynol yn y tîm arweinyddiaeth.

Roedd gwelliannau wedi bod yn ystod y flwyddyn. Roedd y broses o osod cyllideb wedi'i gwella gydag ymgynghori mwy ystyrlon. Roedd asesiadau o'r effaith ar gydraddoldeb ar waith ar gyfer yr holl gynigion effeithlonrwydd ym mis Ionawr 2025 pan lansiwyd yr ymgynghoriad ar y gyllideb ac roedd gweledigaeth glir ar gyfer cyflawni arbedion effeithlonrwydd dros y tymor canolig a'r tymor hwy. Cynhaliodd y Cyngor hefyd Asesiad Panel Perfformiad a oedd yn cynnwys ystyried sut y rheolodd ei adnoddau i gyflawni amcanion ei gynllun corfforaethol.

Roedd yr adolygiad wedi'i ddiweddarau wedi cael ei ystyried gan Uwch Dîm Arwain y Cyngor ac roedd yn cael ei adrodd i'r Cabinet a'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio am sylwadau / argymhellion.

Roedd angen i'r Cyngor ddangos tystiolaeth o'i asesiad o gydymffurfiaeth â'r Cod a nodi unrhyw feysydd i'w gwella ymhellach.

Ar ôl ystyried yr adroddiad, fe'i

PENDERFYNWYD – Y dylid y Datganiad ar Gydydffurfiaeth â'r Cod Rheoli Ariannol a Chynnwys yr Adolygiad fel y'i nodir yn Atodiad 1 i'r adroddiad yn cael eu nodi a'u hanfon ymlaen at y Cabinet i'w ystyried.

Rheswm dros y penderfyniad

Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.

233 ADRODDIAD BLYNYDDOL AR DWYLL CORFFORAETHOL 2024-25 (PGAMR) –

Un o swyddogaethau craidd Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio effeithiol oedd ystyried effeithiolrwydd trefniadau rheoli risg y Cyngor, yr amgylchedd rheoli a threfniadau gwrth-dwyll a llygredd cysylltiedig.

Amlinellodd yr Adroddiad Twyll Corfforaethol Blynnyddol yn Atodiad A y camau gweithredu a gymerwyd gan y Cyngor i wella ei wydnwch i dwyll ymhellach o ran gwaith rhagweithiol a'r cynnydd a wnaed yn erbyn y camau a nodwyd i gefnogi gwelliant parhaus a oedd yn cynnwys hyfforddiant ymwybyddiaeth o dwyll ac adolygu polisïau twyll.

Rhoddodd yr Adroddiad Twyll Corfforaethol Blynnyddol y wybodaeth ddiweddaraf am y Fenter Twyll Genedlaethol ac roedd yn cynnwys rhestr wirio hunanasesiad wedi'i chwblhau a gyhoeddwyd gan Archwilio Cymru.

Roedd yr Adroddiad Blynnyddol ar Dwyll Corfforaethol hefyd yn cynnwys crynodeb o'r gwaith gwrth-dwyll a wnaed yn ystod 2024-25 gan gynnwys twyll Gostyngiad y Dreth Gyngor (GTC), Gostyngiad i Bobl Sengl, honiadau mewnol a gweithio ar y cyd â'r Adran Gwaith a Phensiynau.

Arweiniodd yr ymchwiliadau a gynhaliwyd i'r honiadau o dwyll budd-daliadau lles yn ystod 2024-25 gan y Swyddog Twyll Corfforaethol gan ddefnyddio Polisi Gorfodi'r Cyngor at nodi cyfanswm o £202,507 o gronfeydd adferadwy yn ystod y flwyddyn.

Yn olaf, amlinellodd yr adroddiad y cydweithio a'r partneriaethau a oedd ar waith a gefnogodd y gweithgareddau gwrth-dwyll a wnaed o fewn Cyngor Bro Morganwg.

Gofynnodd y Cadeirydd faint o Gynghorwyr oedd wedi ymgymryd â'r hyfforddiant. Mewn ymateb, dywedodd Dirprwy Bennaeth y Gwasanaeth Archwilio Mewnol Rhanbarthol nad oedd yr hyfforddiant wedi'i gyflwyno i gynrychiolwyr etholedig eto ond y gallai gael ei gyflwyno.

Nodwyd y gellid ymgymryd â gwaith ynghylch camddefnyddio cynllun y Bathodyn Glas ar y cyd â'r Gwasanaeth Rheoleiddio a Rennir.

Wedi hynny, fe'i

PENDERFYNWYD – Y dylid nodi cynnwys yr adroddiad a'r mesurau sydd ar waith a'r gwaith sy'n cael ei wneud i atal a chanfod twyll a gwallau.

Rheswm dros y penderfyniad

Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.

234 RHAGLEN GWAITH YMLAEN 2025/26 (PGAMR) –

Roedd gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio sawl swyddogaeth a chyfrifoldeb craidd o fewn ei gylch gwaith.

Derbyniodd adroddiadau a chyflwyniadau drwy gydol y flwyddyn i'w alluogi i gyflawni'r swyddogaethau a'r cyfrifoldebau craidd hynny'n effeithiol ac i roi hyder iddo yn llywodraethu ariannol yr Awdurdod.

Er mwyn galluogi'r Pwyllgor i roi'r sicrwydd hwn ac i sicrhau ei fod yn cwmpasu ei ystod o gyfrifoldebau, cyflwynwyd Rhaglen Waith Ymlaen (RhW) ym mhob cyfarfod, yn nodi'r adroddiadau i'w cyflwyno mewn cyfarfodydd yn y dyfodol, i'w cymeradwyo neu eu diwygio, yn ôl yr angen. Atodwyd y RHW ar gyfer 2025/26 yn Atodiad A i'r adroddiad.

Ar ôl ystyried yr adroddiad, y Pwyllgor

PENDERFYNWYD – Y dylid yr amserlen eitemau ar gyfer y cyfarfod nesaf ar 15 Medi, 2025 yn cael ei chymeradwyo.

Rheswm dros y penderfyniad

Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.